

حمایت اجتماعی و هوش هیجانی در کودکان طلاق

نویسنده

ربابه مقدمی

www.ketab.ir

سرشناسه	:	مقدمه، ربابه، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	:	حمایت اجتماعی و هوش هیجانی در کودکان طلاق/ نویسنده ربابه مقدمه.
مشخصات نشر	:	کرج: موسسه نشر سیمرغ آسمان آذرگان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۶۴ ص: جدول.
شابک	:	978-622-282-322-1
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص: ۵۳-۶۴.
موضوع	:	فرزندان طلاق -- ایران -- روان شناسی -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Children of divorced parents -- Iran -- Psychology -- Case studies
موضوع	:	افت تحصیلی -- ایران -- جنبه های روان شناسی -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Educational depreciation -- Psychological aspects -- Iran -- Case studies ♦
موضوع	:	شاگردان -- ایران -- بهداشت روانی -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Students -- Mental health -- Iran -- Case studies
رده بندی کنگره	:	HQ ۷۷/۵
رده بندی دیویی	:	۳۰۶/۸۹۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۴۲۲۵۶۸

حمایت اجتماعی و هوش هیجانی در کودکان طلاق

نویسنده: ربابه مقدمه

مؤسسه نشر سیمرغ آسمان آذرگان

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

چاپ و لیتوگرافی: چاپ فاطمه

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۴۵۰۰۰ ریال

شابک: ۱-۳۲۲-۲۸۲-۶۲۲-۹۷۸

آدرس: کرج، جاده ملارد، گلستان ۴۳، ساختمان دیبا، واحد ۲۹ - کد پستی: ۳۱۶۶۹۳۶۸۶۹

فهرست

۷.....	پیشگفتار
۱۱.....	فصل اول: کلیات
۱۱.....	مقدمه
۱۴.....	تعاریف
۱۷.....	فصل دوم: مبانی و مفاهیم مرتبط با حمایت اجتماعی و هوش هیجانی دانش آموزان ....
۱۷.....	حمایت اجتماعی ادراک شده
۱۸.....	ابعاد حمایت اجتماعی
۱۹.....	سیستم‌های حمایت اجتماعی
۲۰.....	یادگیری خودتنظیمی
۲۲.....	انواع خودتنظیمی
۲۳.....	فرایندهای خودتنظیمی
۲۳.....	مدل‌های یادگیری خودتنظیمی
۳۱.....	راهبردهای یادگیری خودتنظیمی
۳۲.....	نظریه‌های یادگیری خودتنظیمی
۳۳.....	هوش هیجانی
۳۵.....	مغز هیجانی
۳۶.....	هوش هیجانی و تفاوت آن با هوش شناختی
۳۷.....	ابعاد هوش هیجانی
۳۸.....	جمع‌بندی فصل
	فصل سوم: اثر متقابل حمایت اجتماعی ادراک شده در یادگیری خودتنظیمی و هوش
۴۱.....	هیجانی دانش آموزان
۴۲.....	آمار توصیفی
۴۵.....	آمار استنباطی
۴۹.....	فصل چهارم: سخن آخر
۵۱.....	پیشنهادات نویسنده
۵۳.....	منابع

پیشگفتار

طلاق یکی از آسیب‌های اجتماعی است که در چند دهه‌ی اخیر در اکثر کشورهای جهان رشد روزافزونی داشته است. رئیس سازمان بهزیستی ایران با اعلام رشد نرخ طلاق میان زنان سرپرست خانوار، گفت که در سال ۹۵ به ازای هر چهار ازدواج، یک طلاق نیز ثبت شده است. به گزارش خبرگزاری دولتی ایرنا، انوشیروان محسنی‌بند پی روز ۳۰ مرداد با اعلام این موضوع افزود: طلاق زنان سرپرست خانوار از سال ۸۵ تا ۹۵، «۹۱ درصد» رشد داشته است.

این مقام مسئول به علت افزایش نرخ طلاق میان زنان سرپرست خانوار اشاره‌ای نکرد. رئیس سازمان بهزیستی همچون دیگر مقام‌های جمهوری اسلامی از طلاق به عنوان «آسیب بزرگ اجتماعی» نام برد و افزود برای کاهش نرخ طلاق باید «ارایه مشاوره‌های تخصص و آموزش‌های مهارت زندگی را جدی بگیریم».

خبرگزاری مهر دی ماه سال ۹۵ با استناد به آمار سازمان ثبت احوال ایران، از افزایش طلاق و کاهش ازدواج خبر داده و نوشته بود در هر ساعت، ۲۰ طلاق در ایران ثبت می‌شود. طلاق در زمره غم‌انگیزترین پدیده‌های اجتماعی است. تعادل انسان‌ها را ناپدید می‌سازد، همان طور که بر جامعه آثاری شوم برجای می‌گذارد. به درستی می‌توان گفت هیچگاه مطالعه آسیب‌شناسی اجتماعی و انحرافات اجتماعی و برهنگاری اجتماعی بدون شناسایی طلاق صورت‌پذیر نیست. به تعبیر دیگر هر جامعه که در جستجوی سلامت است باید این پدیده را مهار کند (ساروخانی، ۱۳۷۶).

پیامدهای سوء طلاق بر پیکر اجتماع و نابسامانی حاصل از آن، برای زن و شوهر و فرزندان و نیز کسانی که به نوعی با آن مرتبط می‌باشند، در ابعاد مختلف روانی، رفتاری، اقتصادی و اجتماعی، لزوم بررسی عوامل زمینه ساز پدیده طلاق را محرز می‌سازد. فروپاشی ازدواج تجربه‌ای است که اشخاص آن را در اعماق وجود خود حس می‌کنند. این امر می‌تواند اشخاص را در دریای ناامیدی فرو برد، یا آن‌ها را در شرایطی قرار دهد که حتی تصورش را هم نمی‌کردند، البته می‌تواند سبب تحولات مثبت گردد. متارکه روی هویت شخصی افراد، توانایی آن‌ها در برقراری ارتباط با دیگران، احساس ارزشمندی آنان، ایده‌آل‌ها و سرانجام روی توانایی و میل آن‌ها به شکوفا شدن اثر می‌گذارد. تأثیر فروپاشی ازدواج را هرگز نباید دست کم بگیریم و به اثرات کوتاه یا بلند مدت آن بی‌توجه بمانیم (دولان^۱ و همکاران، ۲۰۰۸).

طلاق والدین اثرات منفی روی فرزندان می‌گذارد و لازم و ضروری به نظر می‌رسد که پژوهش‌های اصولی و کاربردی در رابطه با بچه‌های طلاق صورت گیرد و راهکارهای عملی و مهارت‌های لازم به این کودکان آموزش داده شود تا بهتر بتوانند با محیط پیرامون خود سازگار شوند. به علاوه، شناخت ویژگی‌های فرزندان طلاق به والدین، معلم‌ها و همسالان کمک می‌کند تا با آگاهی بیشتری با این افراد برخورد کنند. همچنین، سازمان‌های مختلف از جمله بهزیستی و آموزش و پرورش می‌توانند با شناخت بیشتر خصوصیات و شرایط این افراد کلاس‌های آموزش کیفیت حمایت اجتماعی و تقویت هوش هیجانی، را برگزار کنند تا افراد در مواجهه با مشکلات زندگی از شیوه‌های کارآمدتری استفاده کنند و از آنجا که طلاق در حال گسترش است ما در این پژوهش سعی داریم خانواده‌ها را از مشکلاتی که می‌تواند طلاق در فرزندان‌شان ایجاد کند، آگاه کنیم. والدین برای بهبود روابط خود با یکدیگر و پیشگیری از بروز طلاق و جدایی تلاش کنند و زمینه را برای ایجاد محیطی امن و دلپذیر در خانواده و در نتیجه پرورش فرزندان سالم فراهم نمایند.

هر فردی در آغاز زندگانش به صورت وابسته‌ترین موجود نمایان می‌شود و تقریباً تمام جنبه‌های زندگی او به حمایت دیگران وابسته است و تا زمانی که زنده است با وجوه مختلف حمایت سر و کار دارد. انسان موجودی است که به صورت اجتماعی زندگی می‌کند و در طول حیات خویش نیازمند هموعان خود می‌باشد.

این نیازمندی از جنبه‌های مختلف و به صورت‌های متفاوتی قابل تصور است. هستی انسان تا حدود زیادی در گرو ارتباطات و تعاملات اجتماعی است و در عیاب این روابط اجتماعی موجودیت او به احتمال زیاد محکوم به فنا است. صرف نظر از اینکه گرایش به زندگی اجتماعی را ذاتی بدانیم یا اکتسابی، آنچه مهم است انکارناپذیر بودن نیرومندی این گرایش‌ها در حیات آدمی است (مک کاینلی و رایت^۱، ۲۰۱۴). حمایت اجتماعی یکی از مهم‌ترین شکل‌های روابط اجتماعی است و برخورداری از آن و ادراک و تصور آن، همچنین نیاز به آن با توجه به سن، جنس، شخصیت و حتی فرهنگ می‌تواند متفاوت باشد. از طرف دیگر در هر مرحله از زندگی نیز ممکن است جنبه‌هایی از حمایت، اهمیت پیدا کنند و نسبت به جنبه‌های دیگر آن اثرات بیشتری داشته باشند.

در دوران نوزادی و کودکی، حمایت خانوادگی از اهمیت زیادی برخوردار بوده و در مقایسه با سایر منابع حمایتی، نقش مهم‌تری در حفظ امنیت جسمانی و روانی بازی می‌کند (ابوالقاسمی، تقی پور و نریمانی، ۱۳۹۱).

^۱ Mac Kaynly and burn